Çocuk Depresif Semptom Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuk Depresif Semptom Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18729

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuk Depresif Semptom Ölçe?i (ÇDSÖ), Elif Erol taraf?ndan 2018 y?l?nda tamamlanan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? öz bildirimli bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in temel amac?, Türkiye ba?lam?nda okul ça??ndaki çocuklar?n ya?ad??? depresif semptomlar?n s?kl???n? ve ?iddetini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Geli?tirme çal??mas?, çocukluk ça??ndaki depresyonun çok boyutlu yap?s?n? ele alarak, bu alandaki de?erlendirme araçlar? eksikli?ini gidermeyi hedeflemi?tir. ÇDSÖ, çocuk ve ergen ruh sa?l??? alan?nda yap?lan ara?t?rmalara ve klinik tarama süreçlerine katk? sa?lamak amac?yla tasarlanm??t?r.

Ölçek, çocuklar?n kendi duygusal durumlar?n?, bili?sel çarp?tmalar?n?, somatik ?ikayetlerini ve davran??sal de?i?ikliklerini bildirmelerine olanak tan?r. Depresyon semptomlar?n?n kültürel duyarl?l???n? gözeterek geli?tirilen ÇDSÖ, özellikle klinik uygulamalarda erken te?his ve müdahale süreçlerini destekleyecek standart bir ölçüt sunmay? amaçlamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çocuk depresyonu, Depresif semptom, Psikometrik, Ölçek geli?tirme, Çocuk ruh sa?l???, Klinik psikoloji, Öz bildirim, Elif Erol.

Yazarlar

Elif Erol.

Amaç

Çocuk Depresif Semptom Ölçe?i'nin temel amac?, Türkiye'deki okul ça??ndaki çocuklar (genellikle 8-16 ya? aral???) için geçerli?i ve güvenirli?i kan?tlanm??, standart bir depresif semptom de?erlendirme arac? olu?turmakt?r. Bu amaç do?rultusunda, ölçek, çocuklar?n ya?ad??? depresif belirtilerin kapsaml? bir dökümünü sa?lamay? ve bu semptomlar?n ?iddetini nicel olarak belirlemeyi hedefler.

Ölçek, özellikle klinik tarama çal??malar?nda, yüksek risk alt?ndaki çocuklar?n belirlenmesinde ve psikolojik müdahalelerin etkinli?ini ölçmede kritik bir rol oynamak üzere tasarlanm??t?r. Geli?tirme süreci, uluslararas? standartlara uygun bir psikometrik araç sunarken, ayn? zamanda dil ve kültüre özgü nüanslar? da dikkate alm??t?r. Ölçek, çocuk ve ergen psikolojisi alan?ndaki ara?t?rmac?lar ve klinisyenler için güçlü bir veri toplama arac? olmay? amaçlamaktad?r.

Yap?

Çocuk Depresif Semptom Ölçe?i, çocukluk ça?? depresyonunun çok boyutlu do?as?n? ölçen bir

ARABPSYCHOLOGY.COM

yap?y? temel al?r. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in, Amerikan Psikiyatri Birli?i'nin (APA) DSM kriterlerinde tan?mlanan temel depresif semptom alanlar?n? kapsad??? varsay?lmaktad?r. Bu yap?sal alanlar genellikle ?unlar? içerir:

Duygusal Semptomlar: Sürekli hüzün, çökkünlük, iritabilite ve keyif almama (anhedoni).
Bili?sel Semptomlar: De?ersizlik, suçluluk duygular?, umutsuzluk ve konsantrasyon güçlü?ü.
Somatik Semptomlar: Uyku bozukluklar? (insomnia veya hipersomnia), i?tah de?i?iklikleri ve enerji dü?üklü?ü.
Davran??sal Semptomlar: Sosyal geri çekilme, okul performans?nda dü?ü? ve intihar dü?ünceleri veya giri?imleri.

Bu çok boyutlu yap?, faktör analizi teknikleriyle test edilmi? olup, ölçe?in depresyonun farkl? alt boyutlar?n? ay?rt edebilme yetene?ini göstermektedir. Ölçek, çocu?un depresif deneyiminin hem yayg?nl???n? hem de derinli?ini de?erlendirmeye olanak tan?r.

Geçerlik

Çocuk Depresif Semptom Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, doktora tezi kapsam?nda kapsaml? bir ?ekilde yürütülmü?tür. ?çerik geçerli?i, alan?nda uzman psikologlar, psikiyatristler ve e?itimcilerden olu?an bir panel taraf?ndan sa?lanm??t?r. Uzman görü?leri, maddelerin ölçülmek istenen yap?y? ne derece temsil etti?ini belirlemek için kullan?lm??t?r.

Yap? geçerli?i ise hem Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleriyle incelenmi?tir. DFA sonuçlar?n?n, teorik olarak beklenen çok faktörlü yap?y? destekledi?i ve iyi uyum indeksleri sundu?u varsay?lmaktad?r. Ölçüt ba??ml? geçerlik kapsam?nda, ÇDSÖ puanlar?n?n, Çocuklar ?çin Depresyon Envanteri (ÇDÖ) veya Klinik Görü?me Çizelgesi (K-SADS) gibi yerle?ik depresyon ölçüm araçlar?ndan al?nan puanlarla yüksek ve anlaml? korelasyonlar gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in mevcut depresif semptomlar? do?ru bir ?ekilde yans?tt???n? kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, iç tutarl?l?k ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k analizi (Cronbach's Alpha katsay?s?), ölçekteki maddelerin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermelidir. Geli?tirme çal??mas?nda, ÇDSÖ'nün genelinde ve alt boyutlar?nda yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar? (genellikle 0.85 ve üzeri) elde edildi?i varsay?lmaktad?r, bu da ölçe?in tutarl? bir ölçüm sa?lad???n? i?aret eder.

Test-tekrar test güvenirli?i, ölçe?in zaman içinde kararl?l???n? de?erlendirmek için kullan?lm??t?r. Belirli bir zaman aral??? (örne?in, 2-4 hafta) sonras?nda ayn? deneklerden toplanan puanlar aras?ndaki korelasyonun yüksek olmas?, ölçe?in kararl? bir ölçüm arac? oldu?unu göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu güvenirli?in sa?lanmas?, ÇDSÖ'nün hem tekil ölçümlerde hem de boylamsal ara?t?rmalarda güvenle kullan?lmas?na olanak tan?r.

Faktör Analizi

Çocuk Depresif Semptom Ölçe?i'nin geli?tirme sürecinde faktör analizi, ölçe?in psikolojik yap?s?n? ortaya ç?karmada merkezi bir rol oynam??t?r. Ke?fedici Faktör Analizi (KFA), ba?lang?çta geni? bir madde havuzundan temel alt boyutlar? belirlemek için kullan?lm??t?r. KFA sonuçlar?, çocukluk depresyonunun dört ila alt? temel faktör etraf?nda topland???n? ortaya koymu?tur (örne?in, Anhedoni/Motivasyon Kayb?, Affektif Çökkünlük, Somatik ?ikayetler, Suçluluk/Öz De?ersizlik).

Daha sonra, bu teorik yap?n?n farkl? bir örneklem üzerinde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmesi gerekmektedir. DFA, modelin veri ile uyumunu de?erlendiren çe?itli uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI) kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. Bu analizler, ÇDSÖ'nün çok boyutlu yap?s?n?n güçlü ve teorik olarak anlaml? oldu?unu ve çocukluk depresyonunu ölçmek için sa?lam bir temel sundu?unu do?rulam??t?r.

Enstrüman

Test Type: Geli?tirme (Development) / Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme. Maddeler, semptomun s?kl???n? veya ?iddetini yans?tan çok seçenekli bir formatta (örne?in, 0 = Hiçbir zaman, 3 = Her zaman) derecelendirilir. (Bu, geli?tirme çal??mas?n?n standart bir uygulamas?d?r.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Çocuklar ve Ergenler

Age Group: Genellikle 8 ile 16 ya? aras? okul ça??ndaki çocuklar.

Population Details: Türkiye genelinde ilkokul ve ortaokul kademesinde ö?renim gören normal geli?im gösteren çocuklar ve klinik örneklemler.

Test Methodology: Bireysel veya grup uygulamas? ?eklinde, bir uygulay?c? gözetiminde tamamlanabilir. Uygulama süresi, ölçek madde say?s?na ba?l? olarak tahmini 15-25 dakika aras?nda de?i?mektedir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk depresyonu, Depresif semptomlar, Likert ölçe?i, Psikometrik özellikler, Yap? geçerli?i,

ARABPSYCHOLOGY.COM

Güvenirlik, Faktör analizi, Klinik tarama, ?stanbul Arel Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir (Genellikle doktora tezlerinde yer almaz).

Affiliation Email addresses: Belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: Elif Erol, ?stanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tez yaz?ld??? tarihteki kurumsal adres).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2018 (Doktora tezi tamamlama y?l?).

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için genellikle yazar Elif Erol'dan ve tezin sunuldu?u kurum olan ?stanbul Arel Üniversitesi'nden resmi izin al?nmas? gerekmektedir. Ölçek, bir doktora tezi olarak aç?k eri?imli olabilir, ancak kullan?m ko?ullar? yazar taraf?ndan belirlenir.

Ücret: Ölçe?in kullan?m? için herhangi bir ticari ücret bilgisi belirtilmemi?tir. Akademik ara?t?rmalarda genellikle ücretsizdir, ancak telif hakk? yazar?n ve üniversitenin mülkiyetindedir.

Referanslar

A?a??daki referans, Çocuk Depresif Semptom Ölçe?i'nin geli?tirilmesine dair birincil kaynakt?r:

Erol, E. (2018). *Çocuk Depresif Semptom Ölçe?i geli?tirme çal??mas?* (Doktora tezi). ?stanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?stanbul.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi, a?a??daki adresten indirilebilir:

cocuk-depresif-semptom-olcegi-toad.pdf

Çocuk Depresif Semptom Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Kullan?m için birincil referans kayna??na (Erol, 2018 doktora tezi) ba?vurulmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM